

0816 – 16. august

I det ærbare liv skjønnsomhet. 2Pet 1: 5.

Apostelen formaner her i sitt andre brev Guds barn: «Men nettopp derfor skal dere også med all iver la deres tro vise seg i et ærbart liv». Og så tilføyer han: «og i det ærbare liv skjønnsomhet». Et underlig ord, men rikt på «hålsosam» lærdom, også for de mest nidkjære kristne.

Hva betyr så dette «i det ærbare liv skjønnsomhet»? Ordet betyr egentlig kunnskap, visdom, forstand. Så her har vi lærdommen. En sann kristen skal ikke bare være opptatt med hellig nidkjærhet i et ærbart liv. Han skal også passe på at han lever dette livet med skjønnsomhet, i visdom og forstand.

Han må ikke blindt bare sette i gang. Men med bønn om veiledning av Herrens Ånd skal han alltid tenke over hva som i hvert enkelt tilfelle er det mest viselige. Hva som best tjener til Guds ære og til det beste for menneskene. Er ikke dette absolutt en høyst nødvendig formaning?

Vi vet hvilken tusenkunstner Satan er til å forville oss. Og vi kjenner til hvor stor skade og forargelse det kan føre til når en kristen i velment, men uviselig nidkjærhet begår en «galskap i Israel». Han gir spotterne grunn til anklage, og anledning for svake sjeler til anstøt.

Å, hvor viktig det da må være for hver enkelt av oss, av redsel for vår egen ånd stadig å be Gud om hans lys. Stadig søke å tilegne oss mer og mer kjennskap til hva som er Guds gode, velbehagelige og fullkomne vilje.

Men her trenger vi virkelig en oppriktig ånd og en våken oppmerksomhet på hjertet, så det ikke skjuler seg en hykler i det vi kaller for visdom og forstand. Det kan nemlig fort vise seg at det i virkeligheten ikke er Guds ære og sjelers vel en er opptatt med, men bare medmenneskelig ros og kjødelig ro. Da er din visdom og forsiktighet egentlig bare din natur som søker å unngå korset, unngå menneskers hat og forfølgelse.

Å, hvor falskt hjertet kan være, og hvor smal veien er! Den ene forkaster ordets lære om visdom og ydmykhet, med det påskudd at det er mer om å gjøre å være «oppriktig» og ha hellig nidkjærhet. En annen er salt som har mistet sin kraft, og har derfor lett for å bøye seg for alle andres meninger, men kaller dette for visdom og forsiktighet.

Å, hvor nødvendig det er å rette en våken oppmerksomhet mot hjertet, mot hva som er selve hovedhensikten i det vi foretar oss. Om det virkelig er Guds ære og menneskenes vel vi er opptatt med, og som driver oss. Eller om det bare går på å bli godtatt av menneskene og kjødelig ro.

Nå vil vi med noen dagsaktuelle eksempler vise hva det betyr «i det ærbare liv å ha skjønnsomhet». Du lever et ærbart liv når du i hellig kraft og nidkjærhet for Guds ære og hans rikes utbredelse søker å vekke dem som sover, og formane dem som lever i synd. Men «skjønnsomhet», visdom og forstand gjør at du passer på å benytte den rette måten, og det rette øyeblikket.

Det rette «øyeblikket» er som regel den første anledningen, eller at du straks straffer den synden du blir oppmerksom på. Men visdommen krever ofte at du skal vente. F. eks. når din neste er i en opphisset tilstand, eller nettopp har syndet mot deg. For da vil din formaning alltid bare bli oppfattet

som din egen «gjengjeldelse». Da skal du heller velge et tidspunkt når dere har det beste forhold dere imellom. For at han kan se at du drives av kjærlighet.

Den rette «måten» er vanligvis å avpasse straffen etter forseelsen; avstraffe hardere en stor, og lempeligere en mindre synd. Visdommen lærer oss derimot ofte å ikke følge denne regelen, men heller avpasse avstraffelsen etter personens tilstand.

Gjelder det da en sterk og selvhjulpne person, påtaler du kanskje selv den minste feil. Er det derimot en svak og følsom disippel, velger du enten å tie helt, eller du bruker de mest forsiktige ord. Du lar ham forstå at du selv kjenner fristerens makt og din egen svakhet. Du viser at du også kjenner de gode sidene hos ham, og trøster ham i hans sorg over sin synd, men advarer ham også mot selve synden.

Men ennå et eksempel: Det er et ærbart liv, en hellig nidkjærhet og kraft, når du avskyr all selvopptatthet og overfladiskhet, som forfengeligheit og overflod i mat, klær og innbo, lettsindighet og ubetenksomhet i omgang med andre mennesker m. m. At du alvorlig prøver å overgi det gamle menneske til døden. Og at du i nidkjærhet også ivrer for alt dette blant andre kristne.

Men også her gjelder det: I det ærbare liv skjønnsomhet –. Også her er det om å gjøre å bruke forstand og skjønnsomhet, så du ser på nytten og hensikten med det du gjør. Tjener det til Guds ære og til nytte for deg og andre mennesker? På dette grunnlaget avpasser du så målet og graden i hvert enkelt tilfelle. Så du ikke blir sittende fast i et blindt formvesen, slik som fariseernes, munkenes og andre gjerningskristnes åndelighet er.

Jeg skal ha klart for meg hensikten med f. eks. en faste, med måtehold i mat, klær, søvn, innbo osv. Da vil jeg noen ganger måtte være streng, og noen ganger mer lempelig. Alt etter som omstendighetene krever det.

Må dermed leve strengere når det er påkrevet, f. eks. når jeg dører mitt kjød, når hensynet til de helliges former på det stedet jeg oppholder meg, eller min egen økonomiske situasjon krever det osv.

Men derimot mer lempelig når omstendighetene krever den endringen. Det vil si når en slik endring bedre tjener til å fremme Herrens sak, og er det beste både for meg selv og mine medmennesker. Apostelen formaner: «Hva dere enn gjør i ord eller gjerning, gjør alt i Herren Jesu navn».

Alltid å la omstendighetene og hensikten styre det vi gjør, alltid prøve det på kjærlighetens og visdommens bud i hvert enkelt tilfelle, – dette er «i det ærbare liv skjønnsomhet». Å gjøre godt og være til nytte, det er altså det Gud ser etter når det gjelder vårt liv på jorden.